

Suomen Metsästäjäliiton lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi metsästyslain 90 §:n ja riistahallintolain 31 §:n muuttamisesta

Suomen Metsästäjäliitto kannattaa ehdotettuja metsästyslain 90 §:n ja riistahallintolain 31 §:n muutoksia.

Luonto- ja ympäristöjärjestöjen valitusoikeus

Metsästäjäliitto pitää perusteltuna, että luonnon- ja ympäristönsuojelua edistävien yhteisöjen valitusoikeuden edellytyksiä täsmennetään siten, että valitusoikeus kytkeytyy nykyistä selkeämmin yhteisön tosiasialliseen toimintaan ja toiminnalliseen yhteyteen päätöksen kohteena olevalla alueella. Metsästäjäliitto pitää perusteltuna myös sitä, että luonnon- tai ympäristönsuojelun edistämisen tulee olla yhteisön pääasiallinen tarkoitus ja että yhteisön on tullut olla rekisteröitynä vähintään kolme vuotta ennen valituksen tekemistä.

Pelkkää yhteisön rekisteröityä kotipaikkaa tai sääntöjen mukaista toimialuetta ei tule pitää riittävänä osoituksena toiminnallisesta yhteydestä. Valitusoikeuden kytkeminen yhteisön tosiasialliseen ja riittävän vakiintuneeseen toimintaan vahvistaa muutoksenhakujärjestelmän ennakoitavuutta ja varmistaa, että valitusoikeus perustuu aitoon yhteyteen päätöksen vaikutusalueeseen eikä yksinomaan muodollisiin sääntö- tai rekisteritietoihin.

Samalla on huolehdittava siitä, että sääntely turvaa edelleen luonnon- ja ympäristönsuojelua edistävien yhteisöjen tosiasiallisen ja tehokkaan muutoksenhakuoikeuden.

Täytäntöönpanokiellon harkinta

Metsästäjäliitto kannattaa myös täytäntöönpanokielltoa koskevan sääntelyn täsmentämistä. Metsästystä koskevassa hallinnollisessa päätöksenteossa yleinen etu muodostuu useiden intressien yhteensovittamisesta. Arvioinnissa on luonnon- ja lajinsuojelun ohella otettava huomioon muun muassa riistakantojen kestävä hoito, vahinkojen ehkäiseminen, ihmisten turvallisuus, elinkeinotoiminnan edellytykset sekä metsästysoikeuteen liittyvä omaisuudensuoja.

Täytäntöönpanokielltoa harkittaessa tulee lakiehdotuksen mukaisesti kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei täytäntöönpanokiellosta aiheudu luvan päämäärälle enempää haittaa kuin Euroopan unionin oikeuden nojalla suojeltujen eläinten suotuisan suojelutason turvaamisen kannalta on välttämätöntä. Metsästäjäliitto korostaa, että harkinnassa tulee voida ottaa huomioon myös päätöksen merkitys ihmisten turvallisuudelle, omaisuusvahinkojen ehkäisemiselle ja muiden luvalla tavoiteltavien hyväksyttävien päämäärien toteutumiselle.

Metsästäjäliitto pitää tärkeänä, että hallituksen esityksen perusteluissa korostetaan vielä selvemmin metsästystä koskevien lupapäätösten erityistä ajallista luonnetta ja täytäntöönpanokiellon tosiasiallisia vaikutuksia luvan päämäärän toteutumiseen. Metsästysaikojen rajallisuuden vuoksi täytäntöönpanokiello voi käytännössä estää luvan käyttämisen kokonaan ennen pääasian ratkaisemista ja siten tehdä myönnetyn luvan tosiasiallisesti vaikutuksettomaksi. Metsästystä koskevien päätösten ajallinen luonne ja täytäntöönpanokiellon vaikutus luvan päämäärän

toteutumiseen tulee tämän vuoksi ottaa asianmukaisesti huomioon täytäntöönpanokiellon suhteellisuutta arvioitaessa.

Metsästystä koskevaa päätöksentekoa ei voida kaikissa tilanteissa merkittävästi aikaistaa. Päätösten on perustuttava mahdollisimman ajantasaiseen tietoon riistakantojen tilasta, ja tämä tieto täsmentyy usein vasta lähellä metsästyskautta. Lisäksi päätösten täytäntöönpano on sidottu vuotuisen kiertoon, jossa lisääntymis- ja talvehtimisaikoihin perustuvat sekä suotuisan suojelutason turvaamiseen tähtäävät aikarajoitukset lyhentävät metsästyksen toteuttamiseen käytettävissä olevaa aikaa. Tästä syystä täytäntöönpanokiellon vaikutuksia on arvioitava suhteessa metsästyspäätösten erityiseen ajalliseen luonteeseen ja päätöksellä tavoiteltaviin päämääriin.

Metsästäjäliitto pitää tärkeänä, ettei täytäntöönpanokiellon tarvetta arvioida yksinomaan yksittäisen eläimen pyytämisen peruuttamattomuuden perusteella. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon päätöksen vaikutukset lajin tai populaation tilaan, suotuisan suojelutason turvaamiseen sekä luvalla tavoiteltavaan kestävään ja pitkäjänteiseen riistakannan hoitoon. Arvioinnissa voidaan antaa merkitystä muun muassa lajin tai populaation suojelutasolle, sallitulle saalismäärälle ja päätöksen muille arvioiduille vaikutuksille. Päätöksen vaikutuksia tulee tarkastella osana ajantasaiseen tietoon ja vaikutusten seurantaan perustuvaa riistakantojen hoidon kokonaisuutta.

Pelkästään siitä, että lupa voidaan käyttää ennen pääasian ratkaisemista, ei siten tulisi seurata täytäntöönpanokieltoa. Kiellon tarve tulee ratkaista tapauskohtaisesti päätöksen tavoitteiden, vaikutusten ja suojeltavien etujen kokonaisuuden perusteella. Ehdotettu sääntely ei poista muutoksenhakuviranomaisen toimivaltaa määrätä täytäntöönpanokieltoa silloin, kun sen edellytykset täyttyvät.

Riistakantojen hoito on luonteeltaan pitkäjänteistä, eikä sitä voida tarkoituksenmukaisesti tarkastella vain yksittäisen metsästyskauden näkökulmasta. Sääntelyn ennakoitavuus ja päätösten käytännön vaikuttavuus ovat välttämättömiä sille, että riistakantojen tilaan, niiden aiheuttamiin vahinkoihin ja muihin yhteiskunnallisiin vaikutuksiin voidaan reagoida suunnitelmallisesti.

Metsästäjäliitto katsoo, että ehdotetut muutokset selkeyttävät muutoksenhakujärjestelmää, parantavat sen ennakoitavuutta ja tukevat oikea-aikaista ja pitkäjänteistä riistakantojen hoitoa samalla, kun tehokas muutoksenhakuoikeus turvataan.